

**LATVIJAS NACIONĀLĀS KRAVAS EKSPEDITORU un
LOĢISTIKAS ASOCIĀCIJAS “LAFF”**

ĢENERĀLIE NOTEIKUMI

Spēkā no 2007. gada 1. janvāra

Ar grozījumiem pēc 2017.gada 24.maija kopsapulces lēmuma

(LAFF padomes sēdes protokols Nr.2 no 20.09.2017.)

Grozījumi spēkā no 02.10.2017.

Šos Noteikumus, kas stājas spēkā ar 2007. gada 1. janvāri, Latvijas nacionālā kravas ekspeditoru un loģistikas asociācija “LAFF” ir saskaņojusi ar Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameru, un tie pieņemti Latvijas nacionālās kravas ekspeditoru un loģistikas asociācijas “LAFF” biedru kopsapulcē 2006. gada 1. novembrī.

Šo Noteikumu pamatā ir Ziemeļvalstu Kravas Ekspeditoru Asociācijas Ģenerālie Noteikumi NSAB 2000.

IEVADNOTEIKUMI

Latvijas nacionālās kravas ekspeditoru un loģistikas asociācijas “LAFF” Ģenerālie Noteikumi nosaka ekspeditora un klienta tiesības un pienākumus, tajā skaitā ekspeditora atbildību, saskaņā ar dažādu transporta konvenciju nosacījumiem, kā Starptautiskā dzelzceļa kravu pārvadājumu konvencija CIM, Starptautiskā autotransporta kravu pārvadājumu konvencija CMR, Hāgas-Visbijas noteikumi un Varšavas konvencija.

PIELIETOJUMS

1. §

Ja speciāli nav noteikts citādi, šie Noteikumi attiecas uz Latvijas nacionālās kravas ekspeditoru un loģistikas asociācijas “LAFF” biedriem un arī uz citām pusēm, kas vienojušās par to pielietošanu.

EKSPEDITORA LĪGUMS

2. §

Ekspeditora līgums var ietvert sekojošu pakalpojumu sniegšanu:

- kravu pārvadāšana,
- kravu uzglabāšana,
- citi pakalpojumi, kas saistīti ar kravu pārvadāšanu vai uzglabāšanu, kā:

- 1) muitas formalitāšu kārtošana,
- 2) palīdzība klientam tiesisko juridisko saistību izpildē,
- 3) kravu apstrāde un marķēšana,
- 4) apdrošināšanas noformēšana,
- 5) palīdzība eksporta-importa dokumentācijas noformēšanā,
- 6) pēcapmaksas saņemšana (*cash on delivery*) un cita palīdzība, kas saistīta ar apmaksu par kravām,
- 7) konsultācijas kravu transporta un sadalīšanas jautājumos.

Ekspeditors var sniegt šos pakalpojumus, rīkojoties savā vārdā vai kā starpnieks.

A. Ekspeditors ir atbildīgs kā **pārvadātājs** saskaņā ar 15.-23. §§:

- a) kad viņš veic pārvadājumu ar savā īpašumā esošu transporta līdzekli (izpildpārvadātājs), vai
- b) kad viņš tieši vai netieši uzņemas pārvadātāja atbildību (līgumpārvadātājs).

Ekspeditors uzskatāms par līgumpārvadātāju:

- 1) kad viņš savā vārdā izdod transporta dokumentu;
- 2) vai savā piedāvājumā viņš formulē vai akceptē, ka uzņemas pārvadātāja atbildību vai, piemēram, nosaka savu cenu par kravas transportēšanu;
- 3) vai kad viņš apņemas organizēt kravas pārvadājumus ar autotransportu.

B. Saskaņā ar 24.-26. §§ ekspeditors ir atbildīgs kā **starpnieks**, bez pārvadātāja atbildības, veicot pārvadājumus gadījumos, kas nav paredzēti punktā A.

C. Ekspeditors ir **atbildīgs par trešajām personām**, kuras tas piesaistījis līguma izpildei (aģenti un neatkarīgie līgumslēdzēji), gadījumos:

- a) kad viņš ir atbildīgs kā pārvadātājs saskaņā ar punktu A,
- b) kad pakalpojumus izpilda ekspeditora darbinieki, vai tiek izmantoti ekspeditora īpašumā esošie tehniskie līdzekļi, vai

c) kad ekspeditors pats uzņemas atbildību par trešo personu izpildītajiem pakalpojumiem.

Ekspeditora un šo trešo personu kopīgā atbildība tiek ierobežota ar ekspeditora atbildības limitu saskaņā ar šiem Noteikumiem.

Kad ekspeditors uzņemas atbildību par līguma izpildi papildus tam, kas bija tieši saskaņots, tad darbojas vispārpieņemtie un vispārpielietojamie noteikumi tiktāl, ciktāl tie neatšķiras no šiem Noteikumiem.

Citos gadījumos, izņemot punktus a)-c) minētos, ekspeditors atbild kā starpnieks, **bez atbildības** par trešajām personām, izņemot savus darbiniekus.

Uz kravu **uzglabāšanu noliktavā** attiecas šo Noteikumu 27. §.

KLIENTS

3. §

Šajos Noteikumos klients ir puse, kas noslēgusi līgumu ar ekspeditoru, vai kas ieguvusi tiesības pārstāvēt šo pusi. Klienta atbildība tiek noteikta saskaņā ar šo Noteikumu 28.§.

VISPĀRĒJIE NOTEIKUMI

LĪGUMA IZPILDE

4. §

Pusēm ir pienākums nodrošināt vienai otru ar informāciju, kas nepieciešama līguma izpildei. Ekspeditors uzņemas nokomplektēt kravu, nodrošināt tās saglabāšanu un piegādi saskaņā ar līgumu, izmantojot klientam pieņemamu vispārpieņemto pārvadājumu veidu un maršrutu.

Instrukcijas, kas attiecas uz līguma darbības sfēru, jānodod tieši ekspeditoram. Informācija invoisā par to, ka prece pārdota ar pēcapmaksu, un piegādes instrukcijā norādītā deklarētā vērtība nenozīmē, ka ekspeditoram uzdots saņemt invoisā norādītos maksājumus vai noformēt apdrošināšanu.

5. §

Ekspeditora pienākums ir pierādīt, ka saskaņā ar līgumu viņš ir pienācīgi rūpīgi aizstāvējis klienta intereses.

Ja ekspeditors vai kāda no personām, par kurām viņš ir atbildīgs, ir apzināti radījis zudumus, aizkavēšanos vai citus zaudējumus, tad ekspeditors nevar atsaukties uz šo Noteikumu nosacījumiem, kas atbrīvo viņu no atbildības vai ierobežo to, vai atceļ pierādīšanas pienākumu (*or alter the burden of proof*), ja tas nav pretrunā ar šo Noteikumu 23. §.

6. §

Ekspeditors atbild par preces piegādi saprātīgā termiņā (ja nav saskaņots piegādes laiks). Nosakot jēdzienu “saprātīgs termiņš”, tiek ņemta vērā informācija par iespējamo piegādes laiku, kuru ekspeditors piedāvā, reklamējot savus pakalpojumus vai slēdzot līgumu.

Ekspeditors atbild par preces piegādi (ja ir saskaņots piegādes laiks) termiņā, kas:

- rakstiski saskaņots kā īpaša piegāde ar laika garantiju,
- rakstiski piedāvāts kā nosacījums, kuru ekspeditors pieņēmis bez iebildumiem,
- noteikts ekspeditora rakstiskajā piedāvājumā, kuru pieņēmis klients.

7. §

Ja ekspeditors, izpildot līgumu, spiests rīkoties bez iepriekšējo instrukciju saņemšanas, tad viņš rīkojas uz klienta rēķina un riska.

Ja rodas pieņemto preču vērtības samazināšanās risks, vai preču īpašību dēļ tās var kļūt bīstamas cilvēkiem, īpašumam vai apkārtējai videi, un klients nav sasniedzams, vai pēc pieprasījuma izvest preces klients nav to izdarījis, tad ekspeditors var veikt atbilstošus pasākumus attiecībā uz šīm precēm un, ja nepieciešams, var pārdot preces pieņemamā veidā. Ekspeditors var, atkarībā no apstākļiem un bez brīdinājuma, pārdot par labu klientam, padarīt nekaitīgas vai iznīcināt preces, kurām draud sabojāšanās vai kopējs vērtības zudums, vai kuras rada tiešas briesmas.

Summa, ko ekspeditors saņēmis preces realizācijas rezultātā, atskaitot saprātīgus realizācijas izdevumus, nekavējoties jāpārskaita klientam.

Ekspeditoram pēc iespējas ātrāk jāpaziņo klientam par veiktajiem pasākumiem un pēc pieprasījuma jāsniedz pierādījumi par izmaksām šajā sakarā, kā arī jāpierāda, ka viņš ir centies ierobežot izmaksas un risku.

Par šādiem izdevumiem ekspeditoram ir tiesības saņemt papildus apmaksu.

8. §

Ekspeditora pienākums ir celt prasību pret trešo pusi gadījumos, kad trešās puses darbības vai bezdarbības dēļ ir radušies zudumi, piegādes aizkavēšanās vai citi zaudējumi. Ekspeditoram jāinformē klients un jāsaskaņo ar viņu nepieciešamie pasākumi, lai nodrošinātu klienta tiesības uz kompensāciju no puses, kas radījusi zaudējumus, vai kas ir par to atbildīga, kā arī, ja tas tiek pieprasīts, jāsniedz klientam palīdzība viņa attiecībās ar trešo pusi.

Ja tas tiek pieprasīts, tad ekspeditoram jānodod klientam visas tiesības un prasības, kuras ekspeditoram varētu būt saskaņā ar līgumu trešo pusi.

9. §

Ekspeditora piedāvājumi (izcenojumi) pamatojas uz līgumā minēto informāciju, vai uz nosacījumiem, kurus ekspeditors uzskata par normāliem paredzamajam līgumam. Ja nav citu nosacījumu, tad ekspeditoram jāvadās no tā, ka pārvadāšanai paredzēto preču īpašības un attiecība starp svaru un gabarītiem ir normāli šāda veida precēm.

Ja nav noteikts citādi, klienta pienākums ir pēc pieprasījuma izmaksāt ekspeditoram avansu līguma izpildes gaitā radušos izdevumu segšanai.

10. §

Neatkarīgi no klienta maksājumu saistībām saskaņā ar komerciālajiem vai transporta līgumiem ar citām pusēm, izņemot ekspeditoru, klienta pienākums ir pēc pieprasījuma samaksāt ekspeditoram saskaņā ar līgumu pienākošos samaksu (honorāru, avansu, izdevumu kompensāciju) pēc attiecīgu dokumentu iesniegšanas.

Ja nav saskaņots citādi, kad prece netiek nodota transportēšanai un līgums tādēļ nevar tikt pilnīgi vai daļēji izpildīts, ekspeditoram ir tiesības saņemt apmaksu par fraktu un citu kompensāciju saskaņā ar sākotnējo vienošanos, atskaitot līdzekļus, kurus ekspeditors ietaupījis, vai saskaņā ar saprātīgu aprēķinu varētu būt ietaupījis, sakarā ar to, ka viņam nebija jāpilda līgums.

Ja ekspeditors ir devis klientam tiesības atlikt maksājumus līdz preces pienākšanai galapunktā, klientam tomēr ir pienākums pēc ekspeditora pieprasījuma samaksāt viņam visu pienākošo maksu, ja no ekspeditora neatkarīgu apstākļu dēļ uzdevums nevarēja tikt izpildīts saskaņā ar līgumu, ar nosacījumu, ka uzdevuma izpildi nekavēja nekādi apstākļi, kas saskaņā ar šiem Noteikumiem attiecas uz ekspeditora atbildības jomu.

11. §

Ekspeditoram ir tiesības uz atsevišķu kompensāciju par darbu, kas pamatoti bija nepieciešams papildus tam, kas bija speciāli saskaņots vai kas parasti ietilpst ekspeditora līgumā. Šādas kompensācijas apmērs tiek noteikts saskaņā ar tiem pašiem principiem, kas attiecas uz kompensāciju par līgumā paredzētajiem pakalpojumiem.

Attiecībā uz izdevumiem papildus tam, kas bija speciāli saskaņots vai kas parasti ietilpst ekspeditora līgumā, un kas netika ekspeditoram apmaksāts avansā, ekspeditoram ir tiesības uz kompensāciju par dokumentāli apstiprinātiem izdevumiem un ar tiem saistītām izmaksām.

12. §

Ja ekspeditoram jāapmaksā papildus summas par līgumā paredzētajiem pakalpojumiem, tad klienta pienākums ir pēc pieprasījuma atmaksāt šīs summas, pamatojoties uz attiecīgiem dokumentiem. Ekspeditora pienākums ir pārbaudīt un, pēc iespējas, kopā ar klientu apstiprināt, ka sniegtie pakalpojumi ietilpst līguma darbības sfērā un rēķini iesniegti par saprātīgām summām. Ekspeditoram, ja iespējams, jāinformē klients pirms šādu maksājumu veikšanas.

13. §

Ja līguma izpilde tiek pārtraukta no ekspeditora neatkarīgu iemeslu dēļ, tad viņam ir tiesības uz kompensāciju par izdevumiem un izpildītajiem darbiem, pamatojoties uz attiecīgiem dokumentiem.

ĶĪLAS TIESĪBAS

14. §

Ekspeditoram ir ķīlas tiesības uz viņa kontrolē esošajām precēm kā garantiju honorāra un izdevumu apmaksai, ieskaitot honorāru un maksu par uzglabāšanu noliktavā, kā arī par visiem citiem maksājumiem, kas pēc līgumiem pienākas no klienta saskaņā ar 2. § minēto.

Ja preces tiek pazaudētas vai iznīcinātas, ekspeditoram ir vienlīdzīgas tiesības uz kompensāciju no apdrošināšanas sabiedrības, pārvadātāja vai citiem.

Ja summa, kas pienākas ekspeditoram, netiek samaksāta, viņam ir tiesības pieņemtā veidā organizēt tik liela preču daudzuma pārdošanu, cik nepieciešams, lai nosegtu viņam pienākošos atalgojumu un atlīdzinātu viņa izdevumus. Ekspeditoram, ja tas ir iespējams, iepriekš jāinformē klients par saviem nodomiem attiecībā uz preču pārdošanu.

SPECIĀLIE NOTEIKUMI

EKSPEDITORA KĀ PĀRVADĀTĀJA ATBILDĪBA

15. §

Ekspeditors ir atbildīgs kā pārvadātājs saskaņā ar 16.-23. §§ par preces zudumiem, vērtības samazināšanos vai bojājumiem, kas notikuši no brīža, kad prece pieņemta pārvadāšanai, līdz brīdim, kad prece piegādāta, kā arī par piegādes aizkavēšanos.

Jebkurā gadījumā atbildība beidzas 15 dienas pēc tam, kad ekspeditors informējis pusi, kurai ir tiesības pieņemt precī, par to, ka prece ir piegādāta, vai pēc rakstiska paziņojuma nosūtīšanas par to klientam uz viņa norādīto adresi.

Pēc tam ekspeditors ir atbildīgs par preces saglabāšanu tikai, vadoties no viņa pienākuma pienācīgi rūpīgi aizstāvēt klienta intereses saskaņā ar 5. §.

16. §

Ekspeditors nav atbildīgs par preces zudumiem, vērtības samazināšanos, bojājumiem vai piegādes aizkavēšanos, ja tie radušies sekojošu iemeslu dēļ:

- a) klienta kļūda vai nevērība,
- b) preces apstrāde, iekraušana, izvietošana vai izkraušana, ko veicis pats klients vai personas, kas rīkojušās viņa vārdā,

- c) preces dabīgās īpašības, kuru dēļ prece viegli padodas bojājumiem, tādiem kā salūšana, tece, pašaiždegšanās, pūšana, rūsēšana, fermentācija, iztvaikošana, kā arī jūtīgums pret aukstumu, karstumu vai mitrumu,
- d) iepakojuma trūkums vai nepilnības,
- e) kļūdaina vai nepilna adrese vai preces marķējums,
- f) kļūdaina vai nepietiekama informācija par preci;
- g) apstākļi, no kuriem ekspeditors nevarēja izvairīties un kuru sekas viņš nespēja novērst.

Neskatoties uz punktu a) – f) nosacījumiem, ekspeditors tomēr ir atbildīgs par preces zudumiem, vērtības samazināšanos, bojājumiem vai piegādes aizkavēšanos tādā mērā, kādā to ir izraisījusi vai veicinājusi viņa kļūda vai nevērtība.

Ja nav speciāli saskaņots, ekspeditors neatbild par naudu, vērtspapīriem un citām vērtībām.

17. §

Kompensāciju par preces zudumiem vai vērtības samazināšanos aprēķina, pamatojoties uz preces fakturrēķinā norādītās vērtības, ja nav pierādījumu par to, ka preces tirgus cena vai vispārpieņemtā tāda veida preču tirgus cena tajā pašā vietā un laikā, kad preces pieņēma ekspeditors, atšķirās no fakturrēķinā norādītās vērtības. Kompensācija netiek izmaksāta par antikvāro, garīgo vai jebkuru citu īpašu vērtību.

Tiek kompensētas arī transportēšanas izmaksas, muitas nodevas un citi izdevumi, kas saistīti ar zaudētās preces pārvadāšanu. Izņemot augstāk minēto, ekspeditoram nav jāmaksā nekāda cita kompensācija, tajā skaitā par zaudēto peļņu, zaudēto tirgu vai jebkura cita veida zaudējumu.

18. §

Kompensācija par bojātām precēm tiek izmaksāta summā, kas ekvivalenta preču vērtības zudumam. Summa tiek aprēķināta, ņemot vērā bojātās preces vērtības zuduma procentuālo attiecību pret preces vērtību, kas noteikta saskaņā ar 17. § pirmo daļu. Izdevumi, kas paredzēti 17. § otrās daļas pirmajā teikumā, tiek apmaksāti tādā pašā procentuālā attiecībā, bet, izņemot to, ekspeditoram nav jāmaksā nekāda cita kompensācija.

19. §

Ja ekspeditors ir apmaksājis pilnu preces vērtību, viņš pēc vēlēšanās var pārņemt preces savā īpašumā.

20. §

Piegādes aizkavēšanās

A. Ja prece piegādāta ar aizkavēšanos, saskaņā ar 6. § pirmo daļu, ekspeditora pienākums ir kompensēt klientam tādus zaudējumus, kuri bija speciāli noteikti līgumā, vai tādus tiešus un saprātīgus zaudējumus, kurus klients var pierādīt, par summu, kas nepārsniedz frakta apmēru vai citas līgumā noteiktās kompensācijas.

B. Ja piegādes laiks bija noteikts saskaņā ar 6. § otro daļu (*with a time guarantee*), un noteiktais piegādes laiks tika pārsniegts, ekspeditora pienākums ir, ja nav noteikts citādi, kompensēt klientam frakta vērtību vai citas līgumā noteiktās kompensācijas. Šis nosacījums nav piemērojams, ja piegādes aizkavēšanās notikusi sakarā ar apstākļiem, kas ir ārpus ekspeditora kontroles.

Tiek uzskatīts, ka klienta zaudējumi ir līdzvērtīgi frakta vērtībai, ja nav pierādīts, ka zaudējumi ir mazāki. Pēdējā gadījumā kompensācija atbilst zaudējuma summai.

Kompensācija par piegādes aizkavēšanos nekādā gadījumā nedrīkst pārsniegt frakta summu.

21. §

Piegādes aizkavēšanās un pilnīgs zudums

Klientam ir tiesības uz kompensāciju, kas līdzvērtīga preces zudumam pilnā apmērā, ja prece nav piegādāta sekojošā termiņā:

– starptautiskajos autotransporta pārvadājumos – 30 dienu laikā pēc noteiktā piegādes termiņa beigām vai 60 dienu laikā no brīža, kad prece pieņemta pārvadāšanai, ja precīzs piegādes termiņš nav bijis noteikts;

– citiem pārvadājumu veidiem – 60 dienu laikā no brīža, kad precei bija jābūt piegādātai.

Klientam nav tiesību uz kompensāciju, kas līdzvērtīga preces zudumam pilnā apmērā, ja ekspeditors augstākminēto termiņu robežās var pierādīt, ka prece nav pazaudēta un var tikt piegādāta saprātīgā termiņā.

22. §

Par preces zudumiem, vērtības samazināšanos vai bojājumiem ekspeditora atbildība tiek ierobežota līdz 8,33 SDR par katru bruto kilogramu no tās preču daļas, kas zaudēta, tai samazinājusies vērtība vai tā bojāta.

23. §

Ja ir īpaša vienošanās par noteiktu transporta veidu vai ir pierādīts, ka preces zudumi, vērtības samazināšanās, bojājumi vai piegādes aizkavēšanās notikuši laikā, kamēr prece tika vesta ar noteiktu transporta veidu, tad ekspeditors ir atbildīgs saskaņā ar likumu,

kas piemērojams šim transporta veidam, un saskaņā ar parastajiem vispārpieņemtajiem pārvadājumu noteikumiem tādā mērā, kādā tie atšķiras no 5. § otrās daļas vai 15.-22. §§ nosacījumiem.

EKSPEDITORA KĀ STARPNIEKA ATBILDĪBA

24. §

Ekspeditors ir atbildīgs par zaudējumiem, kas radušies no tā, ka izpildot līgumu viņš nav rīkojies pienācīgi rūpīgi. Ekspeditora pienākums ir pierādīt, ka viņš rīkojies, aizstāvot klienta intereses saskaņā ar līgumu.

Ekspeditors nav atbildīgs par trešās puses rīcību vai kļūdām, veicot pārvadājumus, iekraušanu, izkraušanu, preces atmuitošanu, uzglabāšanu noliktavā, finanšu operācijas vai citus pakalpojumus, ko piedāvā ekspeditors, ar noteikumu, ka ekspeditors var pierādīt, ka ir rīkojies pienācīgi rūpīgi, izvēloties šādu trešo pusi.

Ja nav speciāli saskaņots, ekspeditors neatbild par naudu, vērtspapīriem un citām vērtībām.

25. §

Nosakot kompensācijas apmēru par preces zudumiem, vērtības samazināšanos, bojājumiem un piegādes aizkavēšanos, attiecīgi tiek piemēroti 17.-19. §§ un 20. § A daļas nosacījumi.

26. §

Ekspeditora kā starpnieka atbildība ir ierobežota 50 000 SDR apmērā par katru līgumu, pie tam kompensācijas apmērs nedrīkst pārsniegt:

- a) par piegādes aizkavēšanos – summu, kas vienāda ar līgumā paredzēto apmaksu,
- b) par preces zudumiem, vērtības samazināšanos vai bojājumiem – 8,33 SDR par katru bruto kilogramu no tās preču daļas, kas zaudēta, tai samazinājusies vērtība vai tā bojāta.

PREČU UZGLABĀŠANA

27. §

A. Ja ekspeditors ir atbildīgs kā pārvadātājs, tad viņš atbild par preču uzglabāšanu 15 dienu laikā pēc pārvadājuma pabeigšanas saskaņā ar 15.-23. §§ nosacījumiem.

B. Ja ekspeditors veic preču uzglabāšanu kā starpnieks, tad tiek piemēroti 24.-26. §§ nosacījumi.

C. Citos preču uzglabāšanas gadījumos ekspeditors ir atbildīgs arī par trešajām personām, kuras tas piesaistījis līguma izpildei. Pie tam tiek piemēroti sekojoši papildus nosacījumi:

1. Ekspeditoram jāpārbauda un pret parakstu jāpieņem visas piegādātās kravas vietas, tomēr neatbildot par iepakojuma vienību saturu un vizuāli nenosakāmiem bojājumiem. Pēc klienta pieprasījuma ekspeditoram jāveic preces inventarizācija.

Atverot iepakojuma vienības, ekspeditors nekavējoties informē klientu par preces defektiem un bojājumiem, kurus viņš ievērojis.

Ekspeditoram jāorganizē nepieciešamo pārbaudi pie preču piegādes.

2. Ja klients nav devis īpašas instrukcijas attiecībā uz preču uzglabāšanu, tad ekspeditors, rīkojoties pienācīgi rūpīgi, var brīvi izvēlēties uzglabāšanas veidu.

3. Ja klients nav devis nekādus citus rakstiskus norādījumus, tad ekspeditoram savā vārdā un uz klienta rēķina jānoformē apdrošināšana pret ugunsgrēka, ūdens bojājumu un zādzības riskiem, pamatojoties uz invoice norādīto preces vērtību brīdī, kad prece pieņemta uzglabāšanai, plus 10%.

Par preces zudumiem, vērtības samazināšanos vai bojājumiem, kurus nenosedz augstākminētā apdrošināšana, vai gadījumā, kad apdrošināšana nav noformēta, ekspeditors ir atbildīgs par paviršību vai nevērību saskaņā ar nosacījumiem un atbildības limitu, kas noteikti 17.-19. §§ un 22. §. Ekspeditora atbildības apmērs attiecībā uz visiem klientiem saistībā ar zaudējumiem, kas radušies vienlaicīgi vienu un to pašu apstākļu dēļ, ir ierobežots 500 000 SDR apmērā.

Ekspeditora atbildība par piegādes aizkavēšanos tiek noteikta saskaņā ar 20.-21. §§.

4. Ja uzglabājamās preces pēc savām dabīgajām īpašībām var radīt briesmas īpašumam vai cilvēkiem, tad klienta pienākums ir šīs preces nekavējoties izvest.

5. Klienta pienākums ir ne vēlāk kā preces nodošanas brīdī paziņot ekspeditoram adresi, uz kuru jānosūta paziņojumi sakarā ar precī un no kurienes jāsaņem norādījumi, un nekavējoties jāinformē ekspeditors par jebkurām izmaiņām šajā ziņā.

KLIENTA ATBILDĪBA

28. §

Klienta pienākums ir atzīt, ka ekspeditors nav vainīgs, ja bojājumi vai zudumi radušies gadījumos, kad:

- a) ziņas par precī ir nepareizas, neprecīzas vai nepilnīgas,
- b) klients precī ir nepareizi iepakojis, nomarkējis vai deklarējis, vai nepareizi iekrāvis vai izvietojis,
- c) precei ir tādas bīstamas īpašības, kuras ekspeditors parastos apstākļos nevarēja paredzēt,
- d) klienta kļūdas vai nevērības rezultātā ekspeditors bijis spiests maksāt nodevas vai citus oficiālos maksājumus vai nodrošināt garantijas.

Nosakot klienta atbildību saskaņā ar punktiem a) un b), jāņem vērā, vai ekspeditors, zinot lietas apstākļus, ir piekritis klienta rīcībai attiecībā uz kravu, vai arī viņam nav bijusi iespēja iebilst pret šādu rīcību.

Ja ekspeditoram, kas rīkojas kā fraktētājs vai kravas nosūtītājs, pārvadājot klienta kravu pa jūru, jāsamaksā kuģa īpašniekam vai pārvadātājam vispārējā maksa (*general average contribution*), vai ja augstāk minēto apstākļu dēļ viņš kļūst par trešās puses izvirzīto pretenziju objektu, tad klientam ir jānorobežo ekspeditors no šīm prasībām.

PRASĪBU CELŠANA UN STRĪDI

PRASĪBU CELŠANA

29. §

Prasības pret ekspeditoru jāceļ bez nepamatotas kavēšanās. Skaidri redzama preces vērtības samazināšanās vai bojājuma gadījumā prasība jāceļ nekavējoties preces pieņemšanas brīdī.

Ja prasība tiek celta vēlāk, kā septiņu dienu laikā pēc preces pieņemšanas, tad pusei, kura ceļ prasību pret ekspeditoru, jāpierāda, ka bojājumi vai vērtības samazināšanās notika pirms preces pieņemšanas. Ja prasības cēlājs nevar to pierādīt, tad tiek uzskatīts, ka prece tika piegādāta normālā stāvoklī. Citas prasības, izņemot prasības par preces zudumiem, vērtības samazināšanos vai bojājumiem, jāceļ četrpadsmit dienu laikā no dienas, kad klients uzzināja vai viņam bija jāuzzina par apstākļiem, kas rada pamatu ekspeditora atbildībai. Ja šāda prasība netiek celta, klients zaudē savas prasības tiesības.

Juridiska prasība pret ekspeditoru jāceļ viena gada laikā, pretējā gadījumā prasības tiesības tiek zaudētas. Laika periods tiek noteikts:

- a) par preces vērtības samazināšanos vai bojājumiem – no dienas, kad prece piegādāta klientam,
- b) par piegādes aizkavēšanos, visas preču partijas zudumu vai citiem zaudējumiem – no visagrākā brīža, kad piegādes aizkavēšanās, visas preču partijas zudums vai cits zaudējums tika pamanīts.

Ja ar ekspeditoru bija noslēgta vienošanās par noteikta transporta veida izmantošanu, tad tādā gadījumā tiek piemēroti šim transporta veidam pielietojamie juridiskie un vispārpieņemtie nosacījumi tādā mērā, kādā tie atšķiras no augstākminētajiem nosacījumiem.

ŠĶĪRĒJTIESA

30. §

Jebkuru strīdu vai prasību, kas izriet no līgumiem, kuri paredz šo Noteikumu piemērošanu, vai par šādu līgumu pārkāpumiem, līgumu izbeigšanu vai līgumu spēkā esamību puses nodos Mediācijai Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamerā saskaņā

ar Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras Mediācijas reglamentu, ja vien kāda no pusēm tam neiebilst. Ja kāda no Pusēm iebilst mediācijai vai mediācija tiek izbeigta bez vienošanās, tad strīds (tai skaitā par šī šķīrējtiesas līguma spēkā esamību un strīda pakļautību šķīrējtiesai) tiek izskatīts Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras Šķīrējtiesā saskaņā ar Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras Šķīrējtiesas reglamentu rakstveida procesā, šķīrējtiesas sastāvu izveidojot no viena šķīrējtiesneša ar procesa norises vietu Rīgā, un latviešu valodu kā šķīrējtiesas procesa valodu. Izskatot strīdu, šķīrējtiesas sastāvs piemēros attiecīgos starptautiskos līgumus, konvencijas un Latvijas Republikas likumdošanu. Izskatot strīdu, šķīrējtiesas sastāvs piemēros 1956.gada 19.maija Konvenciju par kravu starptautisko autopārvadājumu līgumu (CMR) pie nosacījuma, ja strīda būtība ir kravas starptautiskais autopārvadājums.

NOTEIKUMU ORIĢINĀLAIS TEKSTS

31. §

Latvijas nacionālās kravas ekspeditoru un loģistikas asociācijas “LAFF” Ģenerālie noteikumi ir izstrādāti latviešu, angļu un krievu valodās, un ir pieļaujams to tulkojums arī citās valodās. Domstarpību gadījumā par šiem Noteikumiem un to pielietošanu, par Noteikumu oriģinālo tekstu tiek uzskatīts teksts angļu valodā